

Imre Éva színésznő

Hogyan töri meg a csendet a színész, s hogyan mozdítja ki a nézőt? Hogyan szabad és lehet vagy kell ma színésznek lenni?

A színészi szakma provokációk sorozata, s napjainkban egyre inkább világossá válik, hogy a színpadi munka ésszerű, személyiséget tiszteletben tartó korlátok nélkül nem folytatható.

Miközben Imre Éva színésznő szavakban megragadható jelenségén gondolkodtam a fenti kérdések forogtak a fejemben. Ahogyan játszik a színész, az mindig minőségi kérdés, s egyben időben lehorgonyzott is: És voltaképpen ezekért a hogyanokért járunk színházba.

Törékeny bája, poétikus lebegése eleve szelíd, visszafogott alakok megformálását tenné egyszerűvé számára. Színésznői lénye azonban a szerepkörökön és tipológiákon túli beskatulyázhatatlanság. Ezt magyarázhatnánk a (kő)színház intézményi kontextusával, amiben elvileg mindenki minden színpadi szerepben helyettesíthető, ahol a karrier kevésbé van a színésznők kezében, mint inkább a szereposztókéban.

Éva cv-je az alkotói pályára való készülés igen korai tudatos döntéseiként olvasható, a Plugor Sándor Művészeti Líceum után a BBTE Színház és Film Karának színészet szakán végzett, majd frissen szerződött a Kolozsvári Állami Magyar Színház 2012-ben, miközben a Kar mesteri szakát végzi 2012-14 között, s a társulat tagjaként egy évtized alatt válik mindenki szeme láttára valóban mesterszínésznővé.

Mennyi színe és hangja van: mennyire magától értetődően könnyed, ésbontóan vonzó, kortársian személyes, éterien elérhetetlen és félelmetesen, erősen szilárd tud lenni! Képzeljük ezekhez a próbákon kifejtett erőt, kísérletezést, zsákutcákat, kereséseket, napi munkát, folytonosan edzésben tartott testet, lelket. Így olyan szereplést állíthatunk fel, ahol főszerep és mellékszerep remekül megférnek egymás mellett. Elementáris művészi hatású szerepalkotásai a Rebekka West, Lulu, egy letűnt világ femme fatale-ja, az üde Varja, az androgün Mercurio, a férfi-fantáziák álma-Jessica, mind klasszikus drámatörténeti alakok. A kortárs színpadi alakformálásai hasonlóan erőteljesek: az ördögien-angyalian akaratos gyermek Margarita infánsnő, a hétköznapi ismerős Hilda, a visszahúzó zongoraművész-zseni Barbár B. Kiemelkedő női alakításai szemlélése helyett egy férfi-szerep alkotását emelem ki, elsősorban azért, mert jelenleg ez a színház műsorán van és jól mutatja bámulatos átalakulási képességeit.

Hogyan lehet a zeneművész alkotói keresését színészilag közvetíteni lényegien, és nem mimetikusan?

Hiszen az a mód, ahogyan egy energikus női test Bartókká szellemül át a színházban megtapasztalható csodák egyike. A feladat valóban nem egy hétköznapi színészi trouvaille; olyan kísérletező kedvre, erőre vall, amely megkövesedett színházi formanyelveket tör át, kényelmes fogásokkal szembe megy, s a néző lélegzetét elállítja. Improvizációkon alapuló mozgásvilágának nem evilági figurativitása olyan személyes találkozást valósít meg a zeneművész zsenivel, amit csakis az Imre Éva energiákkal dústott testi-szellemi jelenléte/művészete nyújthat. Az átlényegült test a nézői találkozás esélye: a felismerhetetlen Imre Éva Bartókban, s a felismerhető Bartók Béla Imre Évában találkozik, hogy az előadás kortárs színházi nyelven

megcselekvő gesztusvilága, zenéje, elhangzó és szavakon túl jelzett történetei valóban teret és lehetőséget kapjanak színpadon s nézői fantáziákban egyaránt.

Civil énje szelíd, visszahúzódó, az a fajta színésznő, aki nem érzi szükségét annak, hogy feltűnést keltsen, pedig minden fizikai adottsága megvan ehhez (remek alkat, kifejezően szép arc, gyönyörű haj, sokféle fizikai képességet és ügyességet felmutató hajlékony és izmos test). Ritkán ad interjút, hétköznapi énjét szinte titokban tartja. S miközben tudom, hogy szabadidejében nem feltétlenül szelíden motorozik, egy másik regiszteren a következő megoldandó, újabb kihívást jelentő szerepre töltkezik és készül szenvedélyesen.

Imre Éva színésznő idei erdélyi magyar kortárs kultúráért díja egyben arra is alkalmat adhat, hogy még többen figyeljék alakításait, menjenek el a Kolozsvári Állami Magyar Színházban játszott előadásaira.

Bartha Katalin Ágnes laudációja